

Memoria 2019

Índice

Presentación

Marco normativo

Marco conceptual e funcional

Expedientes tramitados

Otras actuaciones

Relacións institucionais e actividade exterior

Execución do orzamento

Aniversario do Tribunal de Garantías

Comentario e reflexión final

Anexo I. Recomendacións

Anexo II. Composición do Tribunal de Garantías

Presentación

O artigo 143.6 dos Estatutos da Universidade de Vigo establece que o defensor/a universitario dará conta anualmente, nun informe que presentará ante o Claustro Universitario, da xestión realizada polo Tribunal de Garantías (en diante, TG). Este documento cumpre con esa obriga respecto ao ano 2019.

Coma en anos anteriores, o informe intenta ser conciso e claro co obxecto de dar resposta axeitada á obriga de transparencia, facilitando a consulta de toda a actividade desenvolvida por este órgano da universidade. Para acadar ese obxectivo, coidouse o texto e moi especialmente o deseño e a linguaxe visual.

O documento estrutúrase en dous grandes bloques. O primeiro (apartados 1 e 2) refírese ao marco normativo, conceptual e funcional en que se desenvolve o TG.

O segundo bloque expón polo miúdo a xestión do TG entre o 1 de xaneiro e o 31 de decembro de 2019:

- O apartado 3 dá conta dos expedientes instruídos tras as reclamacións e as queixas dos e das integrantes da comunidade universitaria que se admitiron a trámite.
- No apartado 4 relaciónanse esoutras actuacións que conforman o quefacer diario do TG (consultas, mediacións, entrevistas, recomendacións...).
- No apartado 5 dáse conta das relacións institucionais e da actividade exterior, un ámbito de actuación que o TG está a potenciar e a coidar nos últimos anos.
- No apartado 6 réndense as contas económicas: desagregase o orzamento do que dispuxo o TG no ano 2019 e móstrase a súa execución.
- No apartado 7 reflíctense as actuacións realizadas para conmemorar o vinte aniversario do TG.
- No apartado 8 reflexiónase sobre certas cuestións presentadas no informe e que requiren un comentario específico.

En canto aos anexos, no anexo I reflíctense as recomendacións feitas no ano 2019 e no número II expónse graficamente a composición do TG.

Espero que este exercicio de transparencia e de rendemento de contas lle resulte de interese á comunidade universitaria e contribúa a que se coñeza mellor o labor do órgano que presido.

Neste caso, teño que manifestar que se trata dunha memoria que reflicte a actuación desenvolvida polo anterior presidente do Tribunal de Garantías, Argimiro Rojo Salgado, a quen agradezo o seu labor e dedicación durante os anos do seu mandato. Ata a data da súa xubilación, o 31 de agosto de 2019, farase referencia á actuación de Argimiro Rojo Salgado e desde o 15 de outubro de 2019 plasmarase a actuación desenvolvida por min como valedora. É importante salientar que desde a entrada en vigor dos novos estatutos da Universidade de Vigo, o 23 de febreiro do 2019, o TG é substituído por un órgano unipersoal, o/a Valedor/a Universitario/a (en diante, VU). Débese ter en conta, a maiores, que desde o 29 de xullo de

2019 o TG non puido actuar á vista da falta de quórum dos seus membros. Estas incidencias teñen unha clara repercusión nos datos que se reflicten nesta memoria.

1. Marco normativo

O fundamento do Tribunal de Garantías é a figura do defensor/a universitario, regulada na LOU, e a do comisionado/a universitario, na LSUG

● Lei orgánica 6/2001, do 21 de decembro, de universidades

Disposición adicional 14.^a

Para velar polo respecto aos dereitos e ás liberdades do profesorado, do estudantado e do persoal de administración e servizos, ante as actuacións dos diferentes órganos e servizos universitarios, as universidades establecerán na súa estrutura organizativa a figura do **defensor/a universitario**. As súas actuacións, sempre dirixidas cara á mellora da calidade universitaria en todos os seus ámbitos, non estarán sometidas a mandato imperativo de ningunha instancia universitaria e virán rexidas polos principios de independencia e de autonomía.

Artigo 46.2.h

Nos termos establecidos polo ordenamento xurídico, o estudantado terá dereito á garantía dos seus dereitos, mediante procedementos axeitados e, no seu caso, á actuación do **defensor/a universitario**.

Corresponderalles aos estatutos establecer o procedemento para a súa elección ou designación, duración do seu mandato e dedicación, así como o seu réxime de funcionamento.

● Lei 6/2013, do 13 de xuño, do sistema universitario de Galicia

Artigo 90. O comisionado ou comisionada universitario

1. De conformidade co previsto na lexislación orgánica de universidades, cada unha das universidades integrantes do SUG establecerá, na súa estrutura organizativa, a figura do **comisionado/a universitario**, que terá a misión de velar polo respecto aos dereitos e ás liberdades dos membros da comunidade universitaria ante as actuacións dos diferentes órganos de goberno e servizos universitarios.

2. As actuacións do **comisionado/a universitario**, sempre dirixidas á mellora da calidade universitaria en todos os seus ámbitos, non estarán sometidas a mandato imperativo de ningunha instancia universitaria e rexeranse polos principios de independencia e de autonomía. Corresponderalles aos estatutos de cada universidade pública e ás normas de organización e de funcionamento, no caso de universidades privadas, establecer o procedemento para a súa elección ou designación, a duración do seu mandato e dedicación, así como o seu réxime de funcionamento.

● Estatutos da Universidade de Vigo (Decreto 7/2010, do 14 de xaneiro)

Título V. Das garantías xurídicas

Artigo 141

O Tribunal de Garantías é o comisionado do Claustro Universitario para defender os dereitos dos membros da comunidade universitaria. Para estes efectos, poderá supervisar a actividade da administración universitaria e darlle conta ao Claustro. Exercerá as funcións que se lle encomenden nestes estatutos e nas disposicións de desenvolvemento.

Artigo 142

O TG está facultado para admitir calquera queixa ou reclamación que se lle presente, na cal se denuncie o incumprimento da legalidade ou calquera dano aos intereses lexítimos da persoa denunciante nas relacións coa Universidade de Vigo, aínda que non haxa infracción estrita da legalidade.

Artigo 143

1. O Tribunal de Garantías, elixido no Claustro entre todos os membros da comunidade universitaria, componse de nove membros:

- a) A defensora ou defensor universitario, que o preside, elixido polo conxunto do claustro.
- b) Dous membros elixidos polos representantes do profesorado doutor con vinculación permanente á universidade.
- c) Dous membros elixidos polos representantes do resto do persoal docente e investigador.
- d) Dous membros elixidos polos representantes do alumnado.
- e) Dous membros elixidos polos representantes do persoal de administración e servizos.

2. Na súa composición procurarase o equilibrio entre homes e mulleres.

3. Todos os membros serán elixidos por unha maioría de 2/3 dos presentes do sector correspondente; no caso da defensora ou defensor universitario a maioría de 2/3 precisarase entre os claustrais asistentes á sesión.

4. As persoas que compoñen o Tribunal de Garantías non estarán suxeitas a ningún mandato imperativo.

5. Un regulamento aprobado polo Claustro fixará o funcionamento do tribunal, os seus medios materiais e a duración do mandato, que non poderá exceder de catro anos. As decisións do Tribunal de Garantías serán adoptadas pola maioría dos votos dos asistentes ás reunións, e o voto de calidade do presidente/a resolverá os empates.

6. A defensora ou defensor universitario dará conta anualmente, nun informe que presentará ante o Claustro Universitario, da xestión realizada polo Tribunal de Garantías.

Artigo 144

Os membros do Tribunal de Garantías cesarán por algunha das causas seguintes:

- a) Por pedimento propio.
- b) Por expiración do prazo do seu nomeamento.
- c) Por causa legal procedente.
- d) Por perda das condicións necesarias para ser elixido.
- e) Por revogación de todos os membros do Tribunal de Garantías, cando así o acorde o Claustro por maioría absoluta.

Artigo 145

O Tribunal de Garantías, no desenvolvemento das súas funcións, poderá:

- a) Esixir, de oficio ou por pedimento da parte interesada, toda a información que considere oportuna para cumprir os seus fins.
- b) Enviarlle informes ao Claustro e, se é o caso, propostas de repercusión dos danos estimados.
- c) Xestionar diante dos órganos competentes a corrección dos defectos observados no seu funcionamento.
- d) Requirir do órgano universitario competente a satisfacción do oportuno «interese lexítimo».
- e) Propoñerlle ao Claustro un voto de censura contra o/a titular dun órgano unipersoal que, a pesar dos requirimentos, non modifique a súa conduta contraria a dereito.

● Estatutos da Universidade de Vigo (Decreto 13/2019, do 24 de xaneiro)

TÍTULO II. Comunidade universitaria

CAPÍTULO I. Disposicións xerais

Sección 4.ª Valedora ou Valedor Universitario

Artigo 58. Disposicións xerais

1. O Valedor Universitario é o órgano especificamente encargado de velar polo respecto aos dereitos e ás liberdades dos membros da comunidade universitaria ante as actuacións dos diferentes órganos e dos servizos universitarios.
2. As súas actuacións non estarán sometidas a mandato imperativo de ningunha instancia universitaria e virán rexidas polos principios de independencia e de autonomía.
3. A condición de valedora ou valedor universitario será incompatible co desempeño de calquera cargo de goberno ou de representación da universidade.

4. A universidade dotarao dos medios humanos e materiais necesarios para desempeñar as súas funcións.

5. A valedora ou valedor universitario contará cunha comisión asesora para desenvolver as súas funcións, con participación de todos os sectores da comunidade universitaria.

6. A figura da valedora ou valedor universitario rexerese polas normas xerais aplicables, por estes estatutos e polo regulamento que, en desenvolvemento deles, aprobe o claustro.

Artigo 59. Elección e cesamento

1. Poderá ser elixido valedora ou valedor universitario calquera profesional da Universidade de Vigo con vinculación permanente que, a xuízo do Claustro Universitario, conte co aval do seu prestixio persoal e profesional.

2. O claustro elixirá a valedora ou valedor universitario por un período de seis anos, sen posibilidade de reelección consecutiva. Será elixida a candidatura que obteña o voto favorable da maioría absoluta dos membros do claustro. Se ninguén obtén esa maioría na primeira volta, repetirase a votación entre as dúas persoas máis votadas, e elixirase a candidatura que obteña dúas terceiras partes de votos favorables dos membros presentes. Unha vez elixida polo claustro, será nomeada pola reitora ou reitor.

3. A valedora ou valedor universitario poderá ser cesado por proposta de, polo menos, o 20 % dos e das claustrais, o seu cesamento requirirá da maioría absoluta dos membros do claustro.

Artigo 60. Réxime de funcionamento

1. A valedora ou valedor universitario actúa de oficio ou por instancia de parte en relación coas solicitudes, queixas, suxestións e observacións que sexan susceptibles de necesitar o seu amparo, formuladas por calquera membro da comunidade universitaria. A valedora ou valedor universitario rexeitará aquelas sobre as cales non se esgotasen todas as instancias previstas pola lexislación universitaria aplicable, e indicará os procedementos adecuados.

2. A valedora ou valedor universitario solicitará e recibirá información dos órganos de goberno, representación e administración da universidade, aos que afecten as solicitudes, queixas, suxestións ou observacións realizadas. Todos os membros da comunidade universitaria están obrigados a proporcionar os datos e as informacións solicitadas pola valedora ou valedor universitario no exercicio das súas funcións.

Os informes da valedora ou valedor universitario poderán servir de motivación para iniciar os procedementos de revisión de oficio que eventualmente resulten oportunos.

● **Reglamento do Tribunal de Garantías (claustro universitario do 10/11/2004)**

Capítulo I. Disposicións xerais

Artigo 1

O Tribunal de Garantías é o comisionado da Universidade de Vigo para a defensa e protección dos dereitos e intereses lexítimos dos membros da comunidade universitaria, e a súa finalidade fundamental é contribuír ao bo funcionamento da Universidade de Vigo. No exercicio das súas funcións, rexerese pola lexislación xeral aplicable, polas disposicións específicas contidas nos Estatutos da Universidade de Vigo e no Regulamento do Claustro, e polas normas deste regulamento.

Capítulo II. Competencias e garantías no exercicio do cargo

Artigo 2

Os membros do Tribunal non estarán sometidos a ningún mandato imperativo de ningunha instancia universitaria nin recibirán instrucións de ningunha autoridade ou órgano de goberno. Ningún membro poderá ser expedientado ou sancionado por razón de opinións que formule ou polos actos que realice no exercicio lexítimo das súas funcións.

Artigo 3

No exercicio das súas funcións, o Tribunal actuará formulando suxestións, propostas e recomendacións aos responsables inmediatos dos servizos da universidade, aos responsables máximos universitarios e á persoa ou persoas implicadas sobre as medidas que se deberían adoptar para eliminar as deficiencias ou os problemas observados e, igualmente, achegando posicións das partes en conflito.

Artigo 4

A condición de membro do TG é incompatible co desempeño de calquera cargo unipersonal de goberno da universidade.

Artigo 5

Todos os órganos de goberno e todos os membros da comunidade universitaria teñen o deber de colaborar co Tribunal no exercicio das súas funcións que, para tal efecto, terá a consideración de autoridade, e non poderá negárselle o acceso a ningún expediente ou documentación relacionada co obxecto da investigación, sen prexuízo do respecto debido aos dereitos e ás liberdades das persoas. O Tribunal garantirá a máxima discreción posible nas súas actuacións.

Artigo 6

O Tribunal de Garantías poderá delegar no seu Presidente o desenvolvemento dos asuntos de trámite que considere oportunos, debendo dar conta ao Tribunal, nas sesións ordinarias, de todos os temas tratados.

Capítulo III. Procedemento das actuacións de mediación e de conciliación

Artigo 7

7.1. Todo pedimento de mediación ao Tribunal de Garantías realizarase mediante un escrito, no conste con claridade o motivo e alcance da pretensión que se formula, os nomes das persoas solicitantes ou, de ser o caso, o colectivo universitario en representación do que actúan.

7.2. Dentro do prazo dos sete días seguintes a cando se recibise un escrito de pedimento de mediación, o Presidente do Tribunal de Garantías dará traslado do mesmo a todos os sectores implicados recabando unha contestación escrita na cal se manifeste expresamente se se acepta ou non a mediación.

7.3 Se no prazo dos quince días seguintes á data de envío deste escrito non se recibise unha contestación negativa na oficina do Tribunal de Garantías entenderase que a mediación foi aceptada.

Artigo 8

Cando todas as partes implicadas acepten a súa mediación, o Tribunal de Garantías poderá iniciar calquera investigación ou actuación conducente á solución dos desacordos e enfrontamentos que se produzan entre os diferentes sectores da comunidade universitaria.

Artigo 9

9.1. O Presidente do Tribunal de Garantías comunicaralles por escrito aos sectores implicados que dispoñen dun máximo de quince días para que poidan formular por escrito as súas pretensións e presentar os documentos en que as fundamentan.

9.2. Unha vez concluído o prazo precedente, o presidente/a do Tribunal de Garantías convocará os sectores implicados a unha sesión conxunta en que se intentará a conciliación, informará e razoará sobre as alegacións que se formulen e propondrá fórmulas transaccionais das cuestións controvertidas.

9.3. As conclusións e os acordos que resulten da sesión de conciliación recolleranse nunha acta que asinará o TG e os sectores implicados, a cal terá carácter vinculante.

Capítulo IV. Procedemento na tramitación de queixas e de reclamacións

Artigo 10

As actuacións do Tribunal poderán iniciarse de oficio, sobre as materias universitarias que considere oportunas, ou por instancia de parte. As queixas, tanto individuais coma colectivas, formularanse por escrito no prazo máximo de dous meses desde que se tivese coñecemento dos feitos que motivaron a solicitude de intervención.

Artigo 11

As queixas ou reclamacións dirixiranse ao Presidente do Tribunal, debéndose presentar no rexistro que para tal efecto se habilitará na sede do Tribunal ou en calquera dos rexistros da universidade. Na mesmas se fará constar as xestións realizadas previamente perante a Administración Universitaria, e achegarase a documentación necesaria para facilitar a tramitación da queixa ou reclamación formulada. En ambas as dúas figurarán os datos persoais e a sinatura do un dos interesados, números do DNI e domicilio para os efectos de notificacións.

Artigo 12

12.1. O Tribunal de Garantías, nun prazo máximo de quince días, contestará motivadamente respecto de se procede ou non a admisión a trámite das queixas ou reclamacións recibidas. Rexeitaranse as anónimas, as formuladas sen fundamento suficiente (logo do informe da Asesoría Xurídica), as que estean sometidas a instancias xudiciais e aquelas que estean pendentes dun expediente administrativo sancionador. En todos os casos, darse traslado ás persoas interesadas da motivación que fundamentou a inadmisión. O anterior non impedirá, sen embargo, a investigación sobre os problemas xerais suscitados polas citadas queixas.

12.2. Cando das actuacións practicadas se desprenda que unha queixa foi orixinada polo abuso, arbitrariedade, discriminación, erro, negligencia ou omisión dun membro da comunidade universitaria ou dun órgano colexiado, o Tribunal presentará un informe ao Reitor para que tome as medidas axeitadas para o restablecemento da situación perturbada.

12.3. O Tribunal de Garantías comunicará as recomendacións positivas ou negativas aos órganos académicos correspondentes, solicitaralles que nun prazo de quince días dende a súa recepción comuniquen a dito Tribunal se aceptan ou non a recomendación.

Capítulo V. Nomeamentos e cesamentos

Artigo 13

O Tribunal será convocado polo seu Presidente, cunha antelación mínima de 72 horas á celebración da sesión, podendo convocarse con menor antelación cando haxa algunha razón urxente que o xustifique.

Artigo 14

O Tribunal constituirase coa asistencia da maioría absoluta dos seus membros, debendo contar sempre coa presenza do Presidente e do secretario ou, no seu caso, os seus substitutos.

As decisións do mencionado órgano serán adoptadas por maioría dos votos dos asistentes á reunión e o voto cualificado do presidente dirimirá os posibles empates.

Artigo 15

O Tribunal nomeará un Vicepresidente e a un Secretario de entre os seus membros.

Artigo 16

Os membros do Tribunal elixiranse por un período de 4 anos, agás os representantes dos estudantes, que o serán por 2. En ambos os casos, con posibilidade dunha soa reelección consecutiva.

Artigo 17

No caso de que cesase algún dos membros do Tribunal antes da expiración do prazo do seu nomeamento, a súa baixa será provista polo Claustro, a maior brevidade, mediante nova elección, na forma prevista nos estatutos.

Capítulo VI. Apoio institucional do exercicio do cargo

Artigo 18

O Tribunal de Garantías terá a súa sede nun local diferente do que habitualmente estea o equipo reitoral e onde se establecerá o rexistro para a presentación das queixas e reclamacións. En calquera caso, non se ubicará en ningún centro ou sede departamental.

Artigo 19

A Universidade deberá facilitar ao Tribunal de Garantías o apoio administrativo e material necesario para o adecuado desempeño das súas funcións.

Artigo 20

A dotación económica necesaria para o funcionamento do Tribunal de Garantías será incluída no orzamento da Universidade de Vigo.

Artigo 21

A figura do Presidente do Tribunal de Garantías equipararase aos efectos económicos, protocolarios e de exención docente, á de Vicerreitor.

Capítulo VII. Disposicións finais**Artigo 22**

As decisións e propostas do Tribunal non serán susceptibles de recursos.

Artigo 23

A iniciativa para a reforma do presente regulamento requirirá o acordo da maioría dos membros do Tribunal de Garantías ou a do Consello de Goberno ou a do Claustro. A súa aprobación corresponderalle ao Claustro.

Artigo 24

Este regulamento entrará en vigor ao día seguinte da súa aprobación polo Claustro, quedando derogadas todas aquelas normas que se opoñan ao presente regulamento.

2. Marco conceptual e funcional

A normativa reguladora do TG e do posterior VU permite trazar o perfil deste órgano: unha institución de carácter interno que defende os dereitos e os intereses lexítimos de todos os membros da comunidade universitaria. Para completalo e entender a súa peculiar idiosincrasia, cómpre realizar algunhas consideracións adicionais:

■ O TG participa dos atributos da figura do *ombudsman* clásico e inspírase no modelo do defensor do pobo español. Isto implica que os seus membros:

- Teñen plena autonomía e independencia de criterio.
- Non se suxeitan a ningún mandato imperativo (ningunha autoridade académica pode ditarlles instrucións).
- Son titulares das prerrogativas de inviolabilidade e de inmunidade (non poden ser expedientados nin sancionados polas opinións que emitan nin polos actos que realicen durante o seu mandato ao exercer as competencias propias do cargo).

■ O TG non é incompatible con ningunha instancia interna nin externa á universidade. Todo o contrario: complementa e potencia o funcionamento do sistema mediante a súa contribución, que se caracteriza pola visibilidade, accesibilidade, axilidade e ausencia de formalismos, imparcialidade, confidencialidade, fiabilidade, transparencia e respecto, sen renunciar nin á firmeza nin á determinación.

■ Tal e como se indica no artigo 141 dos Estatutos da Universidade de Vigo, na súa condición de comisionado do claustro encargado de defender os dereitos dos membros da comunidade universitaria, o TG pode supervisar a actividade da administración universitaria. Iso non implica que a entorpeza nin que lle poña atrancos, senón que tenta contribuír a melloralala. Investiga como funcionan os órganos e os servizos administrativos para detectar atrasos, silencios, arbitrariedades, abusos, irregularidades ou mala fe. Solicita informes (á Asesoría Xurídica ou a outros órganos consultivos ou de xestión) sobre os asuntos que o requiran para a boa marcha da investigación e conta coa preceptiva colaboración dos órganos de goberno e de todos os membros da comunidade universitaria (obrigados a cooperar e a non negarlle o acceso a ningún expediente ou documento relacionado cos asuntos que investigue), media con habilidade e empatía entre as partes, abre opcións ou recomenda cambios e innovacións.

■ Para aclarar definitivamente a natureza e as funcións do TG, cómpre definilo en negativo; isto é, hai que sinalar o que non é para así contribuír a corrixir certos malentendidos e percepcións erróneas que se teñen sobre el.

O TG non é

- un órgano xurisdiccional, que xulga condutas, dita sentenzas, imparte xustiza e decide cal das partes é inocente ou culpable.
- unha xestoría que coida ou promove asuntos e intereses diversos.
- un avogado/a de oficio para atender todos os casos que se susciten.
- un órgano executivo nin disciplinario con potestade sancionadora.

■ Para cumprir coas competencias que ten encomendadas, o TG incoa expedientes, solicita informes, realiza consultas, concerta entrevistas, media entre as partes en conflito, elabora recomendacións...

■ Debe terse en conta que desde a aprobación e a entrada en vigor dos novos Estatutos da Universidade de Vigo, o día 23 de febreiro do 2019, o TG deixou de ser un órgano colexiado para converterse nun órgano unipersoal; deste xeito equipárase ao que é habitual nas universidades españolas. Este cambio non supón ningunha alteración da natureza do órgano encargado da defensa dos dereitos dos membros da comunidade universitaria nin das súas funcións.

3. Expedientes tramitados

A actividade principal do TG/VU é atender as queixas e as reclamacións que lle achegan os membros da comunidade universitaria. Tras unha valoración preliminar que permite determinar se concorren as circunstancias requiridas para actuar de acordo co previsto na normativa vixente de aplicación, admítense a trámite ou rexéitanse. No primeiro caso incóase un expediente e realízanse as actuacións necesarias para coñecer a fondo o asunto e tentar resolvelo.

No ano 2019 tramitáronse **23 expedientes** que se analizan a continuación desde varios puntos de vista.

 Cadro resumo de expedientes: relaciónanse os expedientes de forma sucinta e descritiva. Seguindo a orde do seu número de referencia, que se asigna cun criterio cronolóxico (a data en que se acordou incoar o expediente), proporciónase a información imprescindible para coñecer as circunstancias xenéricas de cada caso. Para preservar os principios de confidencialidade, anonimato e reserva cos que sempre actúa este tribunal, dissociáronse os datos persoais, de tal xeito que non se poidan identificar as persoas que participaron en cada expediente.

 Análise segundo a temática. Os expedientes agrúpanse en función da afinidade do seu contido.

 Estatísticas. Mediante gráficos expóñense certos parámetros de interese dos expedientes: o sector ou o colectivo da comunidade universitaria ao que pertencen as persoas reclamantes, o campus en que se adscriben e o sexo das persoas que presentan a reclamación ou a queixa. Este último parámetro incorpórase atendendo ao establecido na Lei orgánica 3/2007, do 22 de marzo, para a igualdade efectiva de homes e mulleres. Nela os indicadores de xénero convértense en instrumentos fundamentais para integrar de forma efectiva a perspectiva de xénero nas políticas públicas.

O exame dos expedientes desde esta multiplicidade de perspectivas (complementarias entre si) ten como obxectivo proporcionar unha visión completa e polo miúdo das cuestións que resultaron problemáticas na Universidade de Vigo no ano 2019.

O TG tramitou e resolveu sete expedientes, mestres que a VU continuou a tramitación dos expedientes abertos polo TG e resolveu os mesmos (catro expedientes); a maiores, abriu e tramitou doce expedientes ata a súa resolución.

Cadro resumo de expedientes

Núm.	Colectivo	Asunto	Inicio	Peche
01/19	Alumnado	Devolución de prezos públicos/anulación de matrícula	21/01/2019	15/07/2019
02/19	Alumnado	Cualificacións	31/01/2019	15/07/2019
03/19	Alumnado	Avaliación por compensación	01/02/2019	14/06/2019
04/19	Alumnado	Avaliación por compensación	28/02/2019	14/06/2019
05/19	Alumnado	Revisión de exame (tribunal externo)	05/04/2019	02/08/2019
06/19	Alumnado	Cualificación de exame (tribunal externo)	17/06/2019	23/10/2019
07/19	Alumnado	Falta de cualificación na primeira convocatoria de exame	07/06/2019	29/07/2019
08/19	Alumnado	Irregularidades na docencia dun mestrado	28/06/2019	05/12/2019
09/19	Alumnado	Cualificación do Prácticum	05/07/2019	07/11/2019
10/19	Alumnado	Irregularidades na realización dun exame	10/07/2019	16/12/2019
11/19	Alumnado	Métodos de avaliación	11/07/2019	23/07/2019
12/19	PDI	Convocatoria de listaxes de agarda	17/07/2019	11/12/2019
13/19	Alumnado	Revisión da nota do TFG	22/07/2019	22/01/2020
14/19	Alumnado	Bolsa Erasmus	23/08/2019	04/11/2019
15/19	PAS	Axudas de acción social	17/10/2019	18/11/2019
16/19	PDI	Incidentes nun exame	19/07/2019	17/01/2020
17/19	Alumnado	Falta de pagamento de axudas de mobilidade	23/10/2019	26/11/2019
18/19	Alumnado	Falta pagamento de bolsas de doutoramento	23/10/2019	26/11/2019
19/19	Alumnado	Exame	10/10/2019	09/12/2019
20/19	Alumnado	Tramitación de título de mestrado	07/11/2019	26/11/2019
21/19	Alumnado	Cualificación de exame	26/07/2019	10/02/2020
22/19	PDI	Xestión económica dun proxecto de investigación	08/11/2019	29/01/2020
23/19	Alumnado	Revisión de exame	22/08/2019	23/12/2019

Temática dos expedientes

Constitúen o grupo máis importante en termos cuantitativos (acadan a cifra de 19). Todos eles incoáronse a partir de reclamacións do colectivo de estudantes. Dentro da homoxeneidade que permite agrupalos conxuntamente, pódense considerar subgrupos en función dunha afinidade de contidos máis específica.

➤ REVISIÓN DE CUALIFICACIÓN DE MATERIAS (7)

O artigo 18 do Regulamento de estudantes establece o procedemento para impugnar as cualificacións dunha materia. O TG é a última instancia á que se pode recorrer, aínda que esixe esgotar todas as actuacións previas: corrección co profesorado que imparte a materia, revisión por un tribunal nomeado para iso no centro e recurso de alzada perante o reitor/a. De consideralo necesario (trátase dunha potestade discrecional), o TG pode promover a convocatoria dun tribunal doutra universidade española para que avalíe o exame.

No ano 2019 tramitáronse por esta vía sete expedientes: un relativo a un traballo de fin de grao (TFG), un relativo a materias de mestrado e cinco referidos a materias de grao. Só dous expedientes, os números 5 e 6, se enviaron a un tribunal externo doutra universidade, manténdose a cualificación inicial nun e modificándose noutro. A maiores, á vista da identidade da situación con outra reclamación xa resolta, o TG acordou a remisión a un tribunal externo doutro exame e posteriormente modificouse a cualificación da materia do mesmo grao.

Nos expedientes que non se enviaron a un tribunal externo (11, 13, 19, 21 e 23), unha vez recibida e analizada a documentación correspondente, non se apreciou ningún incumprimento da normativa vixente, considerándose que foron respectados os dereitos das persoas reclamantes.

➤ CUALIFICACIÓN DE MATERIAS (3)

Na reclamación que deu lugar á apertura do expediente número 2, a persoa interesada indica que se fixo un desconto na nota dunha materia por unha falta de asistencia xustificada. Despois de solicitar informes e de ter entrevistas coa dirección do centro, o TG trasladou o expediente á Vicerreitoría de Captación de Alumnado, Estudantes e Extensión universitaria, desde onde informaron da modificación da cualificación da materia.

O expediente número 7 refírese á non-cualificación na primeira convocatoria dalgunha das materias dun mestrado. Tras a solicitude e a recepción dos informes solicitados, o TG enviou unha recomendación á Vicerreitoría de Ordenación Académica e Profesorado sobre as convocatorias de cualificación de exame en estudos de mestrado.

O último expediente deste apartado (9) incoouse tras unha reclamación pola cualificación negativa das prácticas dunha titulación de grao. Unha vez recibidos os informes solicitados,

considerouse que se respectaron os procedementos establecidos pola normativa vixente e non se produciu ningunha vulneración dos dereitos da persoa reclamante.

➤ **APTO POR COMPENSACIÓN (2)**

Tramitáronse dous expedientes (3 e 4) relativos á existencia de vicios na constitución da comisión de compensación dun centro. Solicitáronse informes ao centro sen que se recibise ningunha resposta que aclarase o pedimento realizado, polo que se trasladou o expediente á Vicerreitoría de Captación de Alumnado, Estudantes e Extensión Universitaria e á Secretaría Xeral para que, en uso das súas atribucións, levasen a cabo as actuacións pertinentes para salvagardar os dereitos e os intereses lexítimos das persoas interesadas, o que se lles comunicou a estas. No informe recibido da vicerreitoría reflíctese que os informes recibidos son adecuados e suficientes e que non corresponde ningunha outra actuación ao respecto, información que se lles trasladou ás persoas reclamantes e pechouse o expediente.

➤ **BOLSAS E AXUDAS (3)**

O primeiro expediente deste bloque, o número 14, refírese á falta de pagamento de parte do importe da bolsa Erasmus concedida á persoa interesada. Esta comunícanos posteriormente que o importe lle foi aboado, polo que se pechou o expediente. En relación con esta cuestión e para evitarlles prexuízos aos/ás estudantes beneficiados con estas bolsas, recomendóuselle á Oficina de Relacións Internacionais (ORI) que actúe coa debida dilixencia para garantir que os pagamentos se fagan nos prazos previstos na convocatoria.

No expediente número 17, a persoa reclamante indica que non recibiu o importe das Axudas propias para a mobilidade do persoal investigador da Universidade de Vigo que lle foi concedido. Unha vez solicitado e recibido o informe correspondente, indicóuselle á persoa interesada que o prazo máximo para a resolución das citadas axudas non estaba rematado, o que supón que non se produciu ningún atraso no pagamento.

No último expediente (18), a persoa interesada presentou un escrito en relación coa falta de pagamento da contía concedida da bolsa para a difusión da investigación do alumnado de doutoramento en protección do patrimonio cultural. Solicitáronse informes aos servizos de Axudas ao Estudo, Bolsas e Prezos Públicos, e de Xestión Económica, nos que indican que unha vez completada a documentación necesaria para realizar o pagamento, foi xestionado polos servizos de xestión económica e, unha vez revisados por estes, pagaríase. Isto comunicóuselle á persoa interesada e pechouse o expediente.

➤ **MATRÍCULA (1)**

Neste expediente (número 1) a persoa que reclama solicita a anulación da matrícula dunha titulación de grao fóra do prazo establecido na resolución de convocatoria de matrícula. Desde o servizo competente informárona de que a súa solicitude sería desestimada, salvo que cumprise coas excepcións previstas na convocatoria de matrícula e que esta establece que o feito de conceder a anulación fóra do prazo establecido non exime da obriga do pagamento dos prezos públicos. Tras diversas actuacións, indicóuselle á persoa interesada que se respectaron os procedementos establecidos na normativa vixente e non se produciu ningunha vulneración dos seus dereitos; tamén se lle informou da convocatoria de axudas destinadas a

financiar o alumnado que se atopa en situación económica ou social de especial necesidade e os prazos establecido para solicitálas. Tras estas actuacións, pechouse o expediente.

➤ **DESENVOLVEMENTO DE DOCENCIA (1)**

Esta reclamación (número 8) refírese a supostas irregularidades cometidas no desenvolvemento das clases dun mestrado. Desde a coordinación do mestrado recibíuse o informe solicitado que se lle trasladou á persoa que reclama para que presentase as alegacións que considerase oportunas. Transcorrido o prazo sen recibir ningunha alegación pola persoa reclamante, pechouse o expediente.

➤ **IRREGULARIDADES NA REALIZACIÓN DUN EXAME (1)**

Este expediente (10) abriuse por unha reclamación en relación con supostas irregularidades na realización dun exame práctico dunha materia de mestrado. Unha vez solicitados e recibidos os informes correspondentes, comunicóuselle á persoa interesada que o profesorado da materia indicou con antelación suficiente a forma de avaliar a parte práctica da materia. Desde a Valedoría Universitaria e para evitar este tipo de incidencias no futuro, requíriuse á coordinación do mestrado para que adoptase as medidas oportunas e que na guía docente da materia se reflecta de forma clara toda a información sobre a forma de avaliación desta para que o alumnado non teña ningunha dúbida ao respecto; este requirimento foi atendido pola comisión académica do mestrado ao revisar a guía docente da correspondente materia.

➤ **TRAMITACIÓN DE TÍTULOS (1)**

A persoa que reclama no expediente número 20 refire unha serie de incidencias ocorridas na tramitación dun título de mestrado. Desde o Servizo de Xestión de Estudos de Posgrao indican que se produciron unhas incidencias telemáticas na tramitación do título da persoa interesada relacionadas cunha modificación do correspondente plan de estudos, incidencias que xa estaban arranxadas e que suporían a entrega do título en datas próximas.

Laboral

Neste apartado trátanse expedientes abertos a partir de reclamacións presentadas por persoas que prestan os seus servizos na Universidade de Vigo, pertencentes aos colectivos de PAS e PDI.

• **PERSOAL DE ADMINISTRACIÓN E SERVIZOS**

➤ **AXUDAS DE ACCIÓN SOCIAL (1)**

Este expediente, o número 15, está relacionado cunha reclamación sobre a exclusión das axudas de acción social dun fillo que convive no domicilio familiar por non cumprir os requisitos de idade esixidos na convocatoria, cando si os cumpriría se fose outro familiar por razón de parentesco. Desde o servizo competente indican que non se pode resolver en sentido contrario ao fixado na convocatoria das axudas e que nela se recolle a posibilidade de interpor o recurso pertinente contra esta.

Deste expediente derivou unha recomendación dirixida ao Servizo de Retribucións e Seguros Sociais e á presidenta da comisión de acción social para modificar a convocatoria de axudas de acción social, co obxecto de que se respecte o principio de igualdade de todos os membros da comunidade universitaria, eliminando calquera tipo de discriminación.

- **PERSOAL DOCENTE E INVESTIGADOR**

- **LISTAXES DE AGARDA (1)**

Este expediente (12) abriuse pola presentación dunha reclamación referida á exclusión das listaxes de agarda de persoal docente interino por non pagar as taxas correspondentes. Tras as oportunas actuacións e a análise da documentación relacionada co expediente, a VU considerou que non se lesionou ningún dos dereitos da persoa interesada, xa que non respectou os requisitos esixidos para participar de forma correcta na convocatoria de listaxes de agarda da universidade.

- **INCIDENTE NUN EXAME (1)**

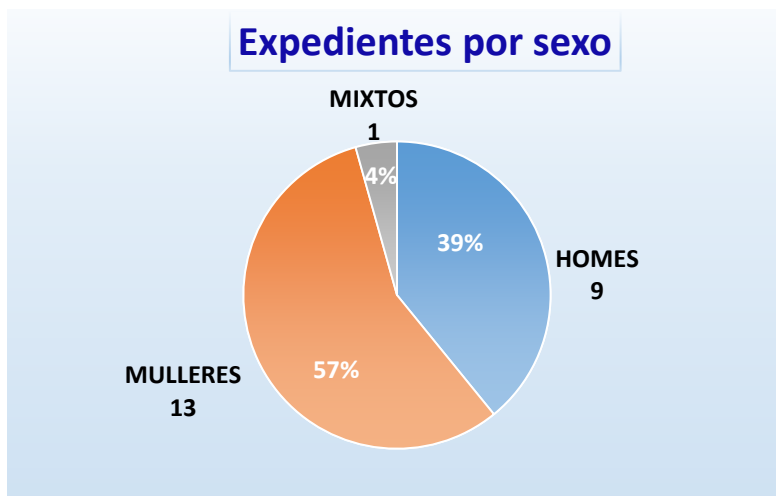
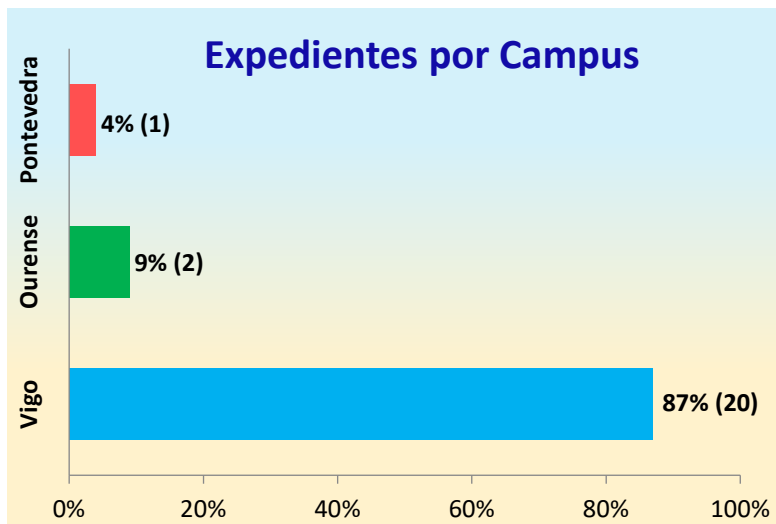
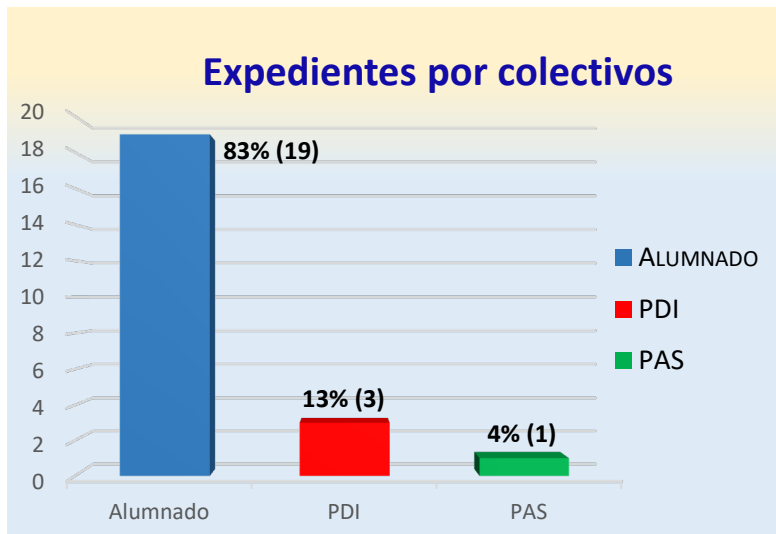
Abriuse o expediente número 16 como consecuencia dunha reclamación que presentaron varios profesores en relación cun incidente ocorrido na realización dun exame. Despois de solicitar os informes correspondentes, desde a Secretaría Xeral informaron que se abriera un expediente disciplinario en relación co mesmo expediente, polo que se pechou, xa que a valedoría non pode actuar en asuntos que estean sometidos a instancias xudiciais ou suxeitos a investigación ou informe reservado.

- **TRAMITACIÓN DUN PROXECTO DE INVESTIGACIÓN (1)**

A persoa interesada neste expediente (22) presentou unha reclamación en relación coa xestión económica dun proxecto de investigación. Solicitáronselles informes aos servizos implicados e, á vista das actuacións desenvolvidas, observouse que na xestión económica do proxecto se produciron varios erros que posteriormente se rectificaron e outras incidencias derivadas dunha falta de coordinación entre as partes implicadas.

Deste expediente derivaron dúas recomendacións tramitadas en 2020: unha dirixida á Vicerreitoría de Planificación e á Xerencia para que se adopten as medidas oportunas para que se integren os programas de xestión contable e de xestión da investigación; e outra dirixida á Xerencia e ao Servizo de Contabilidade, Orzamentos e Tesourería para que se adopten medidas axeitadas que eviten as incidencias producidas coas liquidacións dos contratos do artigo 83 da LOU con vixencia en dous orzamentos diferentes.

Cadros estatísticos

4. Outras actuacións

Ademais de tramitar expedientes, o TG/VU desenvolve outras actividades, como as de mediación e conciliación, respostas a consultas e peticións de información que implicaron entrevistas telefónicas o persoais, así como a contestacións escritas que en ocasións levaron á emisión de recomendacións e de propostas dirixidas a diversas instancias

● Consultas

Tiveron unha dobre dirección. Por unha banda, co defensor como suxeito activo, ao promoverlas nos procesos de tramitación e de resolución dos expedientes para coñecer o parecer dos distintos actores implicados ou que dalgún xeito se relacionaban con eles. A maioría destas consultas foron telefónicas, pero houbo algunhas que tiveron carácter presencial porque a parte consultada así o solicitaba.

Nun segundo tipo de consultas o defensor actuou como suxeito receptor, ao que se recorreu para aclarar cuestións e resolver dúbidas. A maior parte delas proviñan do alumnado e tiveron carácter académico. Atendéronse por teléfono ou en persoa (na maioría dos casos), en función do requirimento e das preferencias do ou da solicitante. Nalgúns casos concretáronse posteriormente na presentación dunha reclamación ou queixa e na subseguinte apertura dun expediente.

● Entrevistas

O defensor mantivo un número significativo de reunións e de encontros, na maioría dos casos co alumnado, pero tamén co profesorado, PAS, persoal directivo, membros do equipo de goberno, directores ou directoras de centro, decanos ou decanas etc. En determinadas ocasións, sempre que as circunstancias o aconsellaron, outros membros do TG participaron nas entrevistas. Algunhas delas tiveron como finalidade principal informar sobre o contido, procedemento e alternativas relacionadas cos asuntos obxecto da reclamación, queixa ou consulta presentadas; outras entrevistas estiveron orientadas a buscar e a activar un procedemento que permitise mediar e xestionar algún conflito; outros encontros, en cambio, só pretendían mellorar a comunicación cos distintos actores que integran o sistema institucional universitario, a fin de acadar unha mellor cooperación, coordinación e información entre as partes.

● Mediación e conciliación

Son actuacións realizadas tras a petición expresa dun membro ou dun colectivo da comunidade universitaria. A experiencia dos últimos anos mostra que se prefire unha mediación de carácter informal, afastada do protocolo e do procedemento formalista que se regula no capítulo III do Regulamento do TG. Os resultados acadados son, de xeito xeral, moi satisfactorios, ao permitir desactivar ou previr conflitos.

● Recomendacións e propostas

Algunhas das reclamacións e das queixas que motivaron a apertura dun expediente levaron asociada outra actuación que resulta moi característica das defensorías universitarias: trátase das recomendacións, unhas propostas ou suxestións coas que se pretende contribuír a corraxir os problemas, erros e disfuncións detectadas no funcionamento ordinario da universidade e que afectan os dereitos dos e das integrantes.

O TG/VU fixo en 2019 catro recomendacións, que partiron de reclamacións de todos os colectivos universitarios: PDI, PAS e estudantes, referidas á conciliación, vida familiar e laboral, convocatorias de exame en estudos de mestrado e acción social, ademais dunha conxunta dos valedores das universidades do SUG, en relación co traslado das vítimas de violencia de xénero no ámbito universitario. Debe terse en conta que como consecuencia directa dun expediente e dunha consulta tramitados en 2019 se fixeron catro recomendacións no ano 2020 que, polo tanto, se reflectirán na memoria que corresponde en 2020.

Recomendacións do ano 2019

RECOMENDACIÓN	ÓRGANO/SERVIZO DESTINATARIO	CONTIDO
2019/1	UNIDADE DE IGUALDADE/XERENCIA	Conciliación, vida familiar e laboral.
2019/2	REITOR	Traslado das vítimas de violencia de xénero no ámbito universitario.
2019/3	V. ORDENACIÓN ACADÉMICA E PROFESORADO	Convocatorias de cualificación de exame en estudos de mestrado.
2019/4	SERVIZO RETRIBUCIÓN E SEGUROS SOCIAIS/PRESIDENTA DA COMISIÓN DE ACCIÓN SOCIAL	Proposta de modificación da base terceira da convocatoria de acción social da universidade, co obxecto de que se respecte o principio de igualdade de todos os membros da comunidade universitaria, eliminando calquera tipo de discriminación.

● Outras actuacións que non deron lugar á apertura de expediente

Neste apartado reflíctense outras actuacións que non deron lugar á apertura de expediente, clasificadas polo sector que as promove, con indicación do medio de comunicación empregado pola persoa interesada e un resumo da temática e das actuacións desenvolvidas.

SECTOR ESTUDANTE

CORREO ELECTRÓNICO: servizo de reprografía

A persoa interesada presenta un escrito de queixa en relación co funcionamento do novo servizo de reprografía. Indicóuselle o procedemento para realizar unha queixa formal a través do rexistro da Universidade de Vigo. Non se produciron máis actuacións.

CORREO ELECTRÓNICO: requisitos de acceso a un mestrado universitario

Consulta en relación coa información recibida sobre os complementos de formación para a realización dun mestrado. Despois de solicitarlles información a distintas instancias da universidade, estas indicaron que se modificara a memoria da titulación e que a información que aparecía na súa web e que se lle deu á persoa interesada nos servizos académicos non era a correcta.

Desta consulta deriváronse dúas recomendacións no ano 2020, unha en relación coa información que se reflicte na páxina web dos estudos e outra para que as modificacións nos plans de estudos sexan trasladadas desde servizos centrais á área académica afectada.

ENTREVISTA: cualificación de tese de doutoramento

A persoa interesada indica que o tribunal encargado da cualificación da súa tese de doutoramento non lle concedeu a mención *cum laude* debido a que nel había persoas pertencentes a sistemas educativos estranxeiros cun sistema de cualificación distinto ao de España. A VU dirixiuse á Eido para expor a necesidade de que os membros de tribunais de tese que proceden doutros sistemas educativos non teñan dúbidas sobre o sistema de cualificación vixente na nosa universidade, que poida levar a un erro na súa avaliación, expoñendo ademais a posibilidade de modificar a cualificación cando hai un erro material por parte do membro do tribunal. A Eido resolveu acordando a modificación da cualificación.

ENTREVISTA: Premios Axenda 2030

A persoa interesada presentou unha solicitude de participación na convocatoria de Premios ao mellor TFG/TFM en temáticas relacionadas coa Axenda 2030 á cooperación ao desenvolvemento e á responsabilidade social no curso 2018/2019. Na listaxe provisoria de premios concedidos/denegados adxudícaselle de xeito provisorio un premio por unha das ramas. Tras o período de alegacións, na resolución definitiva aparece en listaxe de agarda, xa que se estimou algunha das alegacións presentadas, ante o cal a persoa que reclama presentou un recurso de reposición, que lle foi denegado.

Despois de diversas actuacións, informouse a persoa interesada de que houbo unha alegación debido a que unha das solicitudes de participación non estaba encadrada na rama correcta, o que levou á inclusión dunha persoa con mellor puntuación na rama da persoa interesada.

CORREO ELECTRÓNICO: atraso no pagamento das axudas da bolsa Erasmus

A persoa que reclama indica que non recibiu o pagamento da axuda, polo que nos puxemos en contacto coa oficina correspondente, desde onde indicaron que realizaran a transferencia á conta da persoa interesada, o que se lle comunicou a ela, sen máis actuacións.

CORREO ELECTRÓNICO: cualificación de TFG

A persoa interesada indica que non está de acordo coa cualificación do TFG. Indicóuselle que nos enviase a documentación en relación co caso, sen que houbera máis actuacións.

CORREO ELECTRÓNICO: alumnado acollido ao programa PIUNE con problemas co delegado do programa no centro onde cursa os seus estudos.

A persoa interesada indica que está acollida ao programa PIUNE e que ten problemas co delegado deste no seu centro. Desde o servizo correspondente indicánnos que o problema está arranxado.

ESCRITO: revisión da cualificación dunha materia

Esta consulta derívase das resolucións reitorais relativas a un proceso sancionador que posteriormente foron anuladas. Derivado do anterior, envióuselle o exame da persoa interesada a un tribunal externo que modificou a súa nota.

CORREO ELECTRÓNICO: exclusión das listaxes de admitidos/as nunha convocatoria de bolsas de formación.

Acordouse suspender a admisión a trámite da reclamación presentada debido a que estaba pendente de resolución un recurso de reposición presentado pola persoa que reclama, e indicóuselle que no momento en que se resolvese o comunicase se persistía o seu interese na tramitación del. Transcorrido o tempo sen resposta da persoa interesada, comunicóuselle o acordo de non admitir a trámite a súa reclamación.

SECTOR DO PAS

CORREO ELECTRÓNICO: permiso para a asistencia a un congreso

A persoa interesada está realizando a tese de doutoramento e denéganlle un permiso retribuído para asistir a un congreso que forma parte da súa formación predoutoral. Envióuselle un escrito á Xerencia para tentar alcanzar un acordo entre as partes e co fin de que se poida establecer un marco normativo que ampare e regule estas situacións.

ESCRITO: imposibilidade de tomar posesión no seu destino derivada do nomeamento como funcionario de carreira por estar en situación de baixa médica

Informouse a persoa interesada de que o TG non podía iniciar ningunha actuación porque se dirixiu tamén a un órgano con capacidade para resolver da universidade, e indicóuselle que unha vez que resolva o citado órgano nos remita unha copia da súa resposta para iniciar o procedemento. Non houbo comunicacións posteriores da persoa que reclamou.

SECTOR DO PDI

CORREO ELECTRÓNICO: selección dos candidatos/as á convocatoria de retención de talento 2020 da Xunta de Galicia.

A persoa interesada expón que se fixo unha preselección das persoas que cumprían os requisitos establecidos na convocatoria, ás que lles enviaron un correo electrónico no que se lles indicaba que presentasen a súa solicitude, o que considera discriminatorio, xa que noutras universidades a presentación é aberta. A valedora universitaria entrevistouse coas persoas responsables do desenvolvemento da selección e recomendoulle á vicerreitora de Investigación que no futuro esta selección se fixese mediante unha convocatoria pública, o que se lle trasladou á interesada.

ESCRITO: exclusión das listaxes para a contratación de profesorado asociado por non acreditar a experiencia laboral establecida na convocatoria

A persoa interesada solicita que se valoren os argumentos presentados no recurso de reposición que interpuxo como xustificación do requisito de experiencia laboral e ser readmitida como adxudicataria da praza convocada. Despois de diversas actuacións, o servizo correspondente informa da resolución do recurso de reposición no que se desestima a reclamación da persoa, polo que se dan por concluídas as actuacións e se lle comunica a ela.

ESCRITO: posible incumprimento da guía docente dunha materia, ante o previsible cambio de cualificación a varios alumnos/as como consecuencia da execución da resolución reitoral de revisión de oficio das sancións de expulsión temporal imposta a eles

Tras realizar distintas actuacións, infórmase a persoa interesada de que non se abre o expediente por tratarse dun asunto resolto con anterioridade polo TG e por estar pendente unha resolución xudicial en relación co mesmo.

ESCRITO: baremo de puntuación dunha praza de profesorado asociado e outras incidencias no procedemento de contratación.

A persoa interesada solicita a mediación da Valedoría Universitaria e indica que presentou unha reclamación polo baremo de puntuación dunha praza de profesorado asociado; ademais, sinala que a resolución definitiva do procedemento debería producirse antes do comezo do curso escolar.

Comúncaselle á persoa que reclama que se suspende temporalmente a admisión a trámite da súa reclamación debido a que está pendente a resolución dun recurso de reposición interposto por ela en relación con este asunto e que, unha vez que se resolva, nos comunique se persiste o interese na tramitación da reclamación. Non houbo unha comunicación posterior da persoa interesada e déronse por concluídas as actuacións.

DE OFICIO

TITULOS OFICIAIS: proposta de actuación en relación con supostas irregularidades na expedición dos títulos universitarios de carácter oficial

Actuación polo coñecemento destas supostas irregularidades que se lle trasladou á Xerencia para a súa clarificación.

5. Relacións institucionais e actividade exterior

Nos últimos anos o TG está a prestar especial atención ás relacións institucionais e á actividade exterior, xa que un dos seus obxectivos prioritarios é contribuír a reforzar a cooperación das defensorías en todos os seus ámbitos (autonómico, estatal, europeo, iberoamericano e global). Na busca desas sinerxías incorporouse a distintas organizacións nacionais e internacionais nas cales mantén unha activa presenza.

■ Conferencia Estatal de Defensores Universitarios de España (CEDU)

O TG é membro fundador desta organización, creada o 26 de outubro de 2007, e que agrupa máis de setenta defensorías universitarias. A CEDU constitúese como o principal axente dinamizador no ámbito estatal deste colectivo ao promover diversas iniciativas, algunhas xa plenamente consolidadas e cunha periodicidade fixa, e outras de carácter conxuntural, asociadas a acontecementos concretos ou ligados á actualidade.

No ano 2019 tiveron lugar tres reunións da Comisión Executiva, da que o presidente do TG forma parte. A primeira realizouse na Universitat de Valencia, o día 8 de febreiro, a segunda o día 1 de abril na Universitat de Girona e a última na Universidad Politécnica de Madrid o 9 de maio.

■ Red de Organismos Defensores de los Derechos Universitarios (REDDU)

Creouse en 2005 a partir da integración de universidades mexicanas (asociados regulares), aínda que tamén admite defensores/as doutros países europeos, americanos e latinoamericanos, que se integran como asociados honorarios (o TG ten tal condición), asociados asimilados e observadores. É a organización máis activa na área latinoamericana, polo que constitúe un valioso enlace para comunicarse cos defensores/as de toda a rexión.

■ European Network of Ombudsmen in Higher Education (ENOHE)

Creouse en 2003 por iniciativa de Kristl Holtrop, *ombudsman* da Universidade de Ámsterdam, e está aberta especialmente a todas as defensorías universitarias de Europa, pero da que tamén poden formar parte outras defensorías non europeas. O seu obxectivo principal é compartir coñecementos e experiencias, e fortalecer a institución para mellorar o goberno dos sistemas universitarios. O TG participa regularmente nos encontros anuais que se convocan desde hai unha década para debater temas relacionados coa axenda das defensorías universitarias e coa aplicación do espazo europeo de educación superior. Na xuntanza que tivo lugar en xuño de 2017, na cidade austríaca de Salzburgo, o defensor da Universidade de Vigo presentou un relatorio en que analizaba as diferenzas entre o modelo de defensoría universitaria en España e o modelo predominante no resto de Europa (en especial no ámbito anglosaxón).

■ Rede de Defensores Universitarios de Galicia (Reduga)

Creouse en 2013 para potenciar as relacións entre as tres valedorías universitarias galegas. Os seus titulares tiveron frecuentes encontros no ano 2019 para tratar os asuntos que afectaban o conxunto do sistema universitario de Galicia, entre os que figuran os realizados coa valedora do pobo, órgano co que manteñen unha comunicación fluída e un permanente contacto. Ademais, neste ano desenvolveron unha recomendación sobre o traslado das vítimas de violencia de xénero no ámbito universitario que foi dirixida aos reitores das universidades galegas.

Neste ano 2019 cómpre salientar a reunión dos valedores do sistema universitario de Galicia (SUG) cos provedores/as do estudante das universidades públicas da rexión norte de Portugal (Instituto Politécnico do Porto, Universidade do Porto, Universidade do Minho e Universidade de Tras os Montes e Alto Douro), que tivo lugar o 23 de xaneiro de 2019 na Casa Museu de Monção, pertencente á Universidade do Minho. Nesta reunión tratáronse asuntos relacionados con problemáticas comúns que se presentan no espazo universitario da Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal e acordouse tamén regularizar a colaboración entre os valedores e os provedores mediante a realización de encontros anuais.

■ **Provedores do estudante das universidades públicas da rexión norte de Portugal/valedores do SUG**

O 24 de maio tivo lugar na Universidade de Vigo o I Encontro entre os Provedores do Estudante da Rexión Norte de Portugal e os Valedores Universitarios do SUG, no que se trataron temas relacionados coa exclusión e coas necesidades dos estudantes de ensino superior durante as estadias de mobilidade e o papel das valedorías na contribución á solución deste problema.

O encontro rematou coa sinatura do Protocolo de colaboración entre os provedores do estudante da rexión norte de Portugal e os valedores universitarios do SUG.

■ **Red Iberoamericana de Defensorías Universitarias (RIdDU)**

En xuño de 2015, nun encontro bilateral na Universidad Politécnica de Madrid, entre representantes da Conferencia Estatal de Defensores Universitarios de España (CEDU) e da Red de Defensores y Procuradores Universitarios de México (REDDU), acordouse sentar as bases para crear e impulsar unha Red Iberoamericana de Defensorías Universitarias. A fin de coordinar os citados traballos e continuar co proceso constituínte iniciado, créase en 2017 unha comisión de coordinación integrada por titulares de defensorías de distintos países, da que formou parte o presidente do TG. No ano 2018 tivo lugar o I Encuentro de la Red Iberoamericana de Defensorías Universitarias, encontro fundacional que tivo lugar na Universidade de Córdoba (Arxentina) os días 12, 13 e 14 de setembro e no que o presidente do TG foi nomeado o seu primeiro coordinador.

6. Execución do orzamento

O TG dispón dunha dotación orzamentaria específica para xestionar os seus créditos de gasto. No exercicio 2019 tivo un orzamento de 24.000 €, distribuídos segundo se indica na táboa. Incorporárase unha columna á dereita para especificar a contía dos gastos realizados en cada unha das clasificacións económicas dotadas.

Orgánica: 00TG Tribunal de Garantías - Funcional: 421S							
Artigo	Cto.	Subcto.	Denominación do gasto	Subcto.	Cto.	Artigo	Gastos
			CAP. II. GASTOS CORRENTES EN BENS E SERVIZOS				
22			Material subministración e outros			16.000 €	8.496,71 €
	226		Gastos diversos			16.000 €	8.496,71 €
		226.01	Atencións protocolarias			4.000 €	3.536,99 €
		226.02	Publicidade e propaganda			3.000 €	0,00 €
		226.09	Cotas de organismos			1.200 €	225,00 €
		226.99	Outros gastos			3.800 €	4.734,72 €
23			Indemnización por razón de servizos			8.000 €	3.288,63 €
	230		Axudas de custo e locomoción			8.000 €	3.288,63 €
			Total capítulo II			24.000 €	11.785,34 €
			TOTAL CRÉDITOS			24.000 €	11.785,34 €
			REMANENTE				12.214,66 €

7. Aniversario do Tribunal de Garantías

O Tribunal de Garantías cumpriu no ano 2019 vinte anos da súa creación. Para conmemoralo leváronse a cabo diversas iniciativas para evocar a súa historia, como a elaboración dun vídeo e dunha memoria conmemorativa que percorren a traxectoria do TG desde a súa orixe ata o ano 2019, e a celebración dun acto. Todo quixo ser unha homenaxe a todas as persoas que formaron parte del.

O acto no que se celebrou este vinte aniversario tamén serviu de transvasamento entre a actual institución do TG como órgano colexiado a unha nova etapa na que, en cumprimento do establecido nos novos estatutos, pasou a unha Valedoría Universitaria como órgano unipersonal.

No acto, no que participaron personalidades da vida universitaria e social, repasouse e fíxose balance da actividade realizada ao longo destes vinte anos polo TG. Foi presentado pola vicerreitora de Comunicación e Relacións Institucionais, Mónica Valderrama, e amenizado polo dúo musical Riobó e Pintos. Nel proxectouse un vídeo no que apareceron persoas vinculadas a este órgano ao longo destes anos que expuxeron a súa opinión sobre a súa actuación; ademais, ofreceu panorámicas dos distintos campus e instalacións da Universidade de Vigo. Neste vídeo participaron o actual reitor e os que o precederon, e membros do TG en representación do alumnado, do PDI e do PAS.

8. Comentario e reflexión final

No ano 2019 produciuse un lixeiro descenso do número de expedientes tramitados con respecto ao ano anterior (23 en 2019, 33 en 2018). Aínda que, en termos comparativos globais este número vén confirmar unha tendencia á baixa no número de reclamacións iniciadas no ano 2014, debe salientarse que no ano 2019 a baixada no número de expedientes está xustificada por dúas circunstancias obxectivas: dun lado, polo feito de que desde o 29 de xullo o TG non puido actuar á vista da falta de quórum dos seus membros; doutro, o presidente do TG xubilouse e non se nomeou a VU ata o 15 de outubro de 2019. Estas incidencias teñen unha clara repercusión nos datos que se reflicten nesta memoria, como xa se manifestou.

De todos os xeitos, o descenso no número de expedientes incoados compénsase co aumento considerable de consultas e queixas presentadas de xeito informal, tal e como se reflicte nas páxinas anteriores.

No que atinxe á distribución por sectores, a maioría dos expedientes e dos asuntos tratados están referidos ao alumnado (83 %), seguido a bastante distancia polo profesorado (13 %) e polo persoal de administración e servizos (4 %).

Na distribución por campus, mantense un comportamento parecido ao de anos anteriores, aínda que este ano se acentúa máis a diferenza. Constátase, neste senso, un claro predominio de expedientes tratados no campus de Vigo (87 %), seguido a bastante distancia polos campus de Ourense (9 %) e de Pontevedra (4 %).

Na división por sexos, apréciase unha porcentaxe maior entre o colectivo feminino (57 %) en relación co masculino (39 %). O 4 % restante corresponde a reclamacións feitas conxuntamente por persoas de ambos os sexos.

Os principais motivos que levaron á apertura de expedientes no **sector do alumnado** están relacionados, en primeiro lugar, con reclamacións en relación coa revisión de cualificacións de materias de grao e de posgrao.

O segundo motivo de queixa refírese á desconformidade cos métodos de avaliación, coa avaliación nas convocatorias de exame e coa cualificación das prácticas.

Tamén se presentaron reclamacións relacionadas con solicitudes de apto por compensación pola existencia de vicios na constitución da comisión de compensación e con temas de matrícula polo rexeitamento da solicitude de matrícula fóra de prazo.

Outros motivos de queixa están relacionados coa dilación no pagamento de bolsas e axudas concedidas.

Ademais, abríronse expedientes en relación co desenvolvemento da docencia, con supostas irregularidades na realización dun exame práctico dunha materia e coa tramitación dun título, todos eles referidos a titulacións de mestrado.

Respecto ao **persoal de administración e servizos (PAS)**, a reclamación refírese a cuestións relacionadas cos criterios de concesión das axudas de acción social.

Respecto ao **sector do persoal docente e investigador (PDI)**, os motivos das súas reclamacións están relacionados coas listaxes de agarda do persoal interino, por feitos derivados da realización dun exame e pola xestión económica dun proxecto de investigación.

Outra actuación con especial incidencia no ano 2019 é a relacionada coas **recomendacións e propostas formuladas**, que derivan tanto das reclamacións ou das queixas presentadas coma das iniciativas promovidas polo propio tribunal. Centráronse en cuestións que teñen moita incidencia no día a día da nosa comunidade: conciliación, vida familiar e laboral, convocatorias de cualificación de exame en estudos de mestrado, acción social, e traslado das vítimas de violencia de xénero no ámbito universitario, recomendación conxunta dos valedores universitarios do SUG.

Anexo I. Recomendacións

1. Recomendación sobre conciliación, vida familiar e laboral

Dirixida á Unidade de Igualdade e á Xerencia

No Tribunal de Garantías recibíronse nos últimos anos varias queixas e peticións de amparo relacionadas coa problemática suscitada pola necesidade de conciliar as circunstancias que rodean nuns casos a vida familiar coas obrigas laborais. Concretamente, con data do 6/4/2015 recibíuse neste tribunal unha queixa (co número de expediente 13/15) relacionada coa contradición entre o sistema de cobertura temporal de prazas recollido no actual convenio colectivo do PAS laboral e a lexislación vixente (e a propia normativa da Universidade de Vigo) sobre conciliación da vida laboral e familiar.

As persoas reclamantes solicitaban que, no caso de cobertura temporal de postos vacantes, se tivese en conta a situación familiar das persoas que solicitaban un cambio de quenda (nomeadamente persoas con fillos/as en idade escolar ao cargo) como primeiro criterio de adxudicación destes postos, no canto de darlle prioridade á antigüidade na listaxe de solicitantes, como se recolle no actual convenio colectivo. Abriríase así a posibilidade de que pais e nais con fillos/as en idade escolar e con destino en postos na quenda de tarde tivesen a opción de cubrir temporalmente postos en quenda de mañá mentres fose esa a súa situación familiar.

A resposta negativa da Xerencia sustentouse naquel momento na necesidade de modificar o convenio colectivo, pero comprometéase a incluír este tema na negociación do novo convenio.

Temos coñecemento de que a Xerencia está en proceso de negociación dun documento para a cobertura temporal de postos de PAS funcionario mediante a figura da comisión de servizos, e mesmo sabendo que esta negociación non afecta o PAS laboral, **entendemos que pode ser un momento idóneo para darlle pulo á conciliación familiar e instamos a que teñan en conta as situacións familiares do persoal que solicita un cambio, non só de quenda, senón tamén de campus, como cuestión prioritaria á hora de ofrecer postos vacantes.**

Este tribunal entende que esta é unha boa ocasión para abrir a porta a cambios que se dirixan a mellorar a conciliación da vida laboral e familiar do persoal da universidade e que, malia que neste momento só se lle poderían aplicar estes cambios ao colectivo PAS funcionario, isto podería supoñer un punto de partida para estender esta política ao resto dos colectivos da universidade.

2. Recomendación dos valedores universitarios do SUG sobre o traslado das vítimas de violencia de xénero no ámbito universitario

Dirixida aos reitores das universidades galegas

CONTEXTO NORMATIVO

A Lei orgánica 1/2004, do 28 de decembro, de medidas de protección integral contra a violencia de xénero, recolle que os poderes públicos non poden ser alleos á violencia de xénero, que constitúe un dos ataques máis flagrantes a dereitos fundamentais como a liberdade, a igualdade, a vida, a seguridade e a non discriminación proclamados na Constitución española, e sinala que estes mesmos poderes públicos teñen, conforme o disposto no seu artigo 9.2, a obriga de adoptar medidas de acción positiva para facer reais e efectivos os citados dereitos, removendo os obstáculos que impiden ou dificultan a súa plenitude.

Lamentablemente para as vítimas de violencia de xénero, a única solución eficaz en moitos casos é poñer terra de por medio. A pesar dos case tres lustros que transcorreron xa desde a promulgación da Lei orgánica 1/2004, o desamparo en que se encontran as vítimas de violencia de xénero segue a ser a norma nas universidades españolas. A falla dunha regulamentación específica que considere o traslado entre universidades das vítimas de violencia de xénero fai inviable a inmediatez e a adecuación do destino, tan necesarios para fuxir do acoso e atenuar, na medida do posible, o desarraigo que se produce co traslado.

O Real decreto legislativo 5/2015, do 30 de outubro, polo que se aproba o texto refundido da Lei do estatuto básico do empregado público, recolle explicitamente que as mulleres vítimas de violencia de xénero que se vexan obrigadas a abandonar o posto de traballo na localidade en que viñan prestando os seus servizos, para facer efectiva a súa protección ou o dereito á asistencia social integral, terán dereito ao traslado a outro posto de traballo propio do seu carpo, escala ou categoría profesional (artigo 82).

A Resolución do 25 de novembro de 2015, da Secretaría de Estado de Administracións Públicas, pola que se establece o procedemento de mobilidade das empregadas públicas vítimas de violencia de xénero, considera a mobilidade destas empregadas procedentes doutras administracións públicas para incorporarse ao ámbito da Administración Xeral do Estado (artigo 7.1).

A Resolución do 16 de novembro de 2018, da Secretaría de Estado de Función Pública, pola que se publica o Acordo da Conferencia Sectorial de Administración Pública, pola que se aproba o acordo para favorecer a mobilidade interadministrativa das empregadas públicas vítimas de violencia de xénero, vén finalmente a completar o marco legislativo xeral para o traslado das vítimas entre todas as administracións públicas, en termos de reciprocidade.

TRASLADO ENTRE UNIVERSIDADES

Cando as vítimas de violencia de xénero forman parte do cadro de persoal dunha universidade, o seu traslado ten moi difícil encaixe mentres as barreiras derivadas da

autonomía universitaria non se fagan totalmente permeables a esta cuestión e se realicen os axustes normativos que se precisan. É de vital importancia que ao desarraigo que sofre a vítima por ter que cambiar de localidade xeográfica non se lle sume unha mala acollida no seu novo contorno laboral por truncar lexítimas expectativas de consolidación ou de mellora do persoal da universidade de destino.

Debido á natureza e ás funcións propias do traballo que desenvolve, a cuestión resulta especialmente dificultosa no caso do PDI, sobre todo naquelas áreas de coñecemento que contan con pouco profesorado na universidade de destino. A día de hoxe, o traslado das profesoras vítimas de violencia de xénero entre universidades, e máis aínda entre universidades de distintos sistemas universitarios –única vía en moitos casos para poñer a necesaria distancia de por medio, convértese, no mellor dos casos, nunha tarefa ardua, moi lenta e con serias dificultades para garantir o indispensable sixilo requirido.

O Real decreto lei 14/2012, do 20 de abril, de medidas urxentes de racionalización do gasto público no ámbito educativo, adoece da flexibilidade necesaria para que as universidades poidan darlles fácil acomodo ás profesoras vítimas de violencia de xénero entre o persoal dos departamentos, sen ter que acudir aos voluntarismos. A previsión e a provisión de recursos adicionais para atender a estas situacións, unha maior flexibilidade na dedicación do profesorado afectado (maior ou menor dedicación á docencia, á investigación ou á difusión do coñecemento) e ata un posible incremento na oferta de optatividade nos plans de estudo son medidas que facilitarían enormemente a acollida e a integración das vítimas no seu novo destino.

De igual modo ca no caso do persoal, ao alumnado vítima de violencia de xénero debe achandárselle totalmente o camiño para que se poidan trasladar a outra universidade de maneira inmediata e en calquera momento do curso, dispoñendo das axudas que precisen (aloxamento, axudas sociais...) para poder continuar cos seus estudos. A supresión das barreiras relativas ao número mínimo de créditos superados ou ás porcentaxes de admisión no caso de traslado debería ser explicitamente recoñecida.

RECOMENDACIÓN

Tras debater conxuntamente a cuestión coas responsables das unidades de igualdade das tres universidades, e no convencemento de que facilitar o traslado das vítimas de violencia de xénero en caso necesario, sexa cal for o colectivo ao que pertencen, debe ser unha cuestión prioritaria das universidades, como administracións públicas responsables e de vangarda, os valedores universitarios das tres universidades galegas recomendámoslles aos nosos reitores que se impliquen activamente nesta problemática, procurando unha decidida actuación da CRUE para que, a través do Consello de Universidades ou por calquera outra vía que se estime oportuna, se impulse a aprobación urxente dunha normativa que permita unha mobilidade áxil, eficaz e o menos traumática posible das vítimas de violencia de xénero no ámbito universitario, rompendo coas actuais barreiras que o impiden. A implicación do Consello Galego de Universidades podería igualmente sumar neste proceso de impulso e, particularmente, na resolución de cuestións que puidesen afectar de maneira específica o SUG.

3. Recomendación sobre as convocatorias de cualificación de exame en estudos de mestrado

Dirixida á Vicerreitoría de Ordenación Académica e Profesorado

No Tribunal de Garantías recibíuse unha reclamación (número de expediente 7/19) pola non cualificación do alumnado na primeira convocatoria nalgunha das materias do plan de estudos dun mestrado universitario. No escrito de queixa recibido con data do 7/06/2019, a persoa interesada solicita que «se traslade informe al rectorado para que adopte las medidas que corresponda orientadas a fijar fechas de convocatorias razonables que permitan acudir a ellas para el fin para el que están dispuestas, y ordenar al profesorado que se limite a la función que les corresponde, sin injerir en imposiciones para con el alumnado que lesionan sus derechos».

Posteriormente, con data do 3/07/2019, a mesma persoa enviou outro escrito (que se xunta) no que tamén insiste na necesidade de corrixir supostas irregularidades e condicionantes que afectan a correcta satisfacción dos seus dereitos como estudante de posgrao.

Atendendo a estas peticións, o Tribunal de Garantías acordou presentar a seguinte recomendación coa finalidade principal de acadar unha solución satisfactoria en relación coa problemática suscitada.

Consonte o establecido no artigo 9 da Resolución do 21 de xuño de 2017, pola que se ordena a publicación da normativa de permanencia e progreso nas titulacións oficiais de grao e de mestrado da Universidade de Vigo, a formalización da matrícula nas titulacións oficiais de grao e de mestrado nesta dará dereito, en cada curso académico, a unha única convocatoria con dúas oportunidades de avaliación que se realizarán conforme o calendario académico aprobado ou a norma correspondente.

Por outra parte, o artigo 7.7. da Normativa para a realización do traballo de fin de mestrado (TFM) (aprobada no consello de goberno do 15 de xuño de 2016 e modificada o 13 de novembro de 2018) establece que o TFM só poderá ser defendido e avaliado cando se teña constancia de que o/a estudante superou todos os créditos necesarios para a obtención do título de mestrado, agás os correspondentes ao propio traballo de fin de mestrado.

Esta última cuestión ocasiona que, en determinadas titulacións, se estean atrasando as cualificacións das materias distintas do TFM, salvo para o alumnado que especificamente indique que quere presentarse á primeira convocatoria do TFM. Pero, en realidade, o alumnado ten dereito a dúas oportunidades de avaliación por curso académico, polo que non resulta correcto trasladarlle ao alumnado a obriga de avisar da súa intención de presentarse a ambas as convocatorias. Sería máis recomendable e axustado á normativa cumprir cos prazos máximos establecidos para a entrega das actas de cualificación de todas as materias, pero especialmente das que condicionan a presentación do TFM. Así, o alumnado podería decidir sobre a presentación do TFM na primeira, na segunda ou en ambas as oportunidades de avaliación coñecendo a situación exacta das cualificacións das outras materias, sen ter que renunciar a unha das oportunidades de avaliación.

4. Recomendación sobre a modificación da base terceira da convocatoria de acción social da universidade

Dirixida ao Servizo de Retribución e Seguros Sociais e á presidenta da Comisión de Acción Social

Con data do 17/10/2019 tivo rexistro de entrada unha reclamación sobre a exclusión dun familiar dun membro da comunidade universitaria das axudas de acción social do ano 2017. No exercicio das competencias que lle son propias, e de conformidade co que se establece nos Estatutos da Universidade de Vigo e no seu regulamento interno, a valedora universitaria acordou admitir a trámite a reclamación e abrir o correspondente expediente. En concreto, a persoa reclamante centraba a súa petición de actuación no feito de que a base terceira da convocatoria das Axudas do fondo social 2018 (Resolución reitoral de 27 de marzo de 2019) era discriminatoria en canto aos requisitos previstos para a súa concesión que establece un requisito relativo á idade ou saúde en relación con determinados conviventes; mais en concreto, no caso de fillo/a que convive no domicilio familiar, maior de 18 anos e menor de 25 anos, mentres que no caso dos gastos dun familiar en 2º grao de consanguinidade ou afinidade, non se establecen restricións de idade ou condicións de saúde, co único requisito da convivencia.

Recadados os correspondentes informes do Servizo de Retribucións e Seguros Sociais, e tendo en conta que a Comisión de Acción Social non pode resolver en sentido contrario ao fixado na convocatoria e que sería preciso que a persoa reclamante interpuxese un recurso de reposición contra a convocatoria manifestando a discriminación alegada, tal como prevé a norma derradeira da Convocatoria de acción social do ano 2017, a valedora faille a recomendación ao Servizo de Retribucións e Seguros Sociais para que realicen unha proposta de modificación da base terceira da convocatoria de acción social da universidade á Comisión de Acción Social, co obxecto de que se respecte o principio de igualdade de todos os membros da comunidade universitaria, eliminando calquera tipo de discriminación.

Anexo II. Composición do Tribunal de Garantías

TRIBUNAL DE GARANTÍAS
Edificio Filomena Dato, 2º andar
As Lagoas, Marcosende, s/n
36310 Vigo
 986 813 829 / 986 813 830
tgarant@uvigo.gal
www.uvigo.gal